

Konwent Marszałków Województw RP – Warmia i Mazury 2019

www.konwent.warmia.mazury.pl

**Stanowisko przygotowane
przez woj. warmińsko-mazurskie wersja nr 1**

STANOWISKO

KONWENTU MARSZAŁKÓW WOJEWÓDZTW RP z dnia 4 października 2019 r.

w sprawie prac nad *Rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie Europejskiego Funduszu Społecznego Plus* w zakresie ustanowienia odrębnego celu szczegółowego dla ekonomii społecznej/ gospodarki społecznej

Konwent Marszałków Województw przychyła się do stanowiska rządu RP, dotyczącego wzmocnienia roli ekonomii społecznej/gospodarki społecznej w projektowanym *Rozporządzeniu Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie Europejskiego Funduszu Społecznego Plus* (zwane dalej „Rozporządzeniem”, które zostało wyrażone podczas posiedzeń Grupy Roboczej Rady EU ds. działań strukturalnych (B.05) w dniach 5.02.2019 r. oraz 11.07.2019 r.

W projektowanym Rozporządzeniu planowane jest ujęcie tematyki ekonomii społecznej (ES) w celu szczegółowym (i): *poprawa dostępu do zatrudnienia dla wszystkich osób poszukujących pracy, zwłaszcza osób młodych i długotrwale bezrobotnych, oraz dla osób biernych zawodowo, a jednocześnie promowanie samozatrudnienia i gospodarki społecznej.*

Włączenie przedsiębiorczości społecznej do ww. celu szczegółowego, a także spłylenie jej pierwotnej definicji, zmarginalizuje problem zjawiska wykluczenia społecznego. Pomimo zmieniającej się sytuacji społeczno-gospodarczej kraju, przeciwdziałanie mu wymaga dalszego wzmocnienia i wspierania. To jednostki pomocy i integracji społecznej, które od lat ściśle współpracują z Ośrodkami Wsparcia Ekonomii Społecznej, najlepiej znają specyfikę sektora ekonomii społecznej i wszystkie uwarunkowania, które z nim się wiążą. Te wyspecjalizowane podmioty, działające w obszarze pomocy społecznej, mają inne kompetencje i możliwości w kontekście stosowanych narzędzi wsparcia, niż podmioty działające w obszarze rynku pracy. W tym kontekście usunięcie sektora ekonomii społecznej ze środowiska polityki społecznej (włączenia społecznego), w którym ekonomia społeczna się rodziła, zahamuje znacząco jego rozwój oraz może skutkować

Konwent Marszałków Województw RP – Warmia i Mazury 2019

www.konwent.warmia.mazury.pl

mniejszą adekwatnością zdefiniowanych celów i mniej precyzyjnym doborem narzędzi, a zatem będzie rzutować na niższą skuteczność prowadzonych działań.

Podobnie jak w latach 2014-2020, polityka spójności w perspektywie finansowej 2021-2027 kieruje się podejściem koncentracji tematycznej. Zasadzie tej towarzyszy również koncentracja środków. Instytucje Zarządzające, zgodnie z projektem Rozporządzenia EFS Plus, w latach 2021-2027 muszą przeznaczyć co najmniej 25% środków EFS + na wsparcie włączenia społecznego i zwalczanie ubóstwa. Natomiast włączenie obszaru ekonomii społecznej, gdzie wsparcie dedykowane jest zjawisku wykluczenia społecznego, do rynku pracy, stoi w sprzeczności z podejściem koncentracji tematycznej.

Mając na uwadze kilkunastoletnie doświadczenia związane z wysoką skutecznością aktywizacyjną osób zagrożonych wykluczeniem społecznym, jak i wykluczonych społecznie, przez instytucje pomocy i integracji społecznej, należy dążyć do tego, aby sektor ekonomii społecznej pozostał w dalszym ciągu jako osobny cel szczegółowy Europejskiego Funduszu Społecznego Plus. Nie bez znaczenia jest fakt, iż w obecnej perspektywie finansowej 2014-2020 ekonomia społeczna silnie zakorzeniona jest w celu tematycznym „Promowanie włączenia społecznego, walka z ubóstwem i wszelką dyskryminacją”. Nie bez znaczenia jest również długi proces adaptacji i socjalizacji osób pozostających długotrwale poza rynkiem pracy, gdyż ich trudna sytuacja wymaga złożonego i długiego procesu reintegracyjnego.

Należy pamiętać, że rozwój ekonomii społecznej i solidarnej jest procesem długim i wymagającym konsekwencji oraz trwałości podjętych działań. Nie można dopuścić do utracenia nabytych kompetencji, wiedzy, umiejętności, zawiązanych partnerstw na rzecz rozwoju przedsiębiorczości społecznej, a także wyjątkowo rozwiniętej aktywności społeczności lokalnych w tym obszarze. Dotychczasowe działania umożliwiły stworzenie w kraju dobrego klimatu na rzecz reintegracji społecznej osób i rodzin dotychczas biernych zawodowo, od lat pozostających poza rynkiem pracy.

Ponadto należy zwrócić uwagę na treść Rozporządzenia, która wprowadza nową definicję przedsiębiorstwa społecznego (PS) i w sposób istotny odbiega od przyjętej w Polsce obecnej definicji (PS) na poziomie kraju. Elementarną istotą ekonomii społecznej jest jej solidarnościowy wymiar, a definicja, która dopuszcza legalną formę prawną, gdzie osoba fizyczna może stać się w myśl proponowanych rozwiązań przedsiębiorstwem społecznym, kłóci się z zasadą demokratycznego

Konwent Marszałków Województw RP – Warmia i Mazury 2019

www.konwent.warmia.mazury.pl

zarządzania i wspólnego działania. Definicja (PS) zaproponowana w Rozporządzeniu koncentruje się głównie na osiąganiu szeroko rozumianych „pozytywnych skutków społecznych”, abstrahując od jego roli aktywizacyjnej i reintegracyjnej wobec osób zagrożonych wykluczeniem.

Jednocześnie należy podkreślić, że o dostępności, trwałości i oddziaływaniu przedsiębiorstwa społecznego na sytuację zatrudnianych osób, decyduje nie tylko wsparcie związane z zatrudnieniem, ale objęcie działaniami integracyjnymi, wykraczającymi poza sferę aktywizacji zawodowej.

Powyższa sytuacja rodzi zagrożenie dla dalszego rozwoju przedsiębiorczości społecznej w Polsce. Mając na uwadze potrzeby podmiotów ekonomii społecznej, środowiska przedsiębiorców społecznych, a przede wszystkim założeń celu głównego Krajowego Programu Rozwoju Ekonomii Społecznej, w którym do roku 2023 podmioty ekonomii społecznej będą ważnym elementem aktywizacji i integracji społecznej osób zagrożonych wykluczeniem społecznym oraz dostawcami usług użyteczności publicznej, należy dołożyć wszelkich starań, aby sektor ekonomii społecznej był oddzielnym celem szczegółowym Europejskiego Funduszu Społecznego Plus.

Projekt procedowany w Parlamencie Europejskim i w Radzie Unii Europejskiej nie oddaje pełnej roli, jaką ekonomia społeczna odgrywa w Unii Europejskiej. Działania ekonomii społecznej obejmują bowiem także realizację dobrej jakości, powszechnie dostępnych i przystępnych cenowo usług świadczonych w interesie ogólnym, wspieranie grup dotkniętych ubóstwem i defaworyzowanych społecznie, ekonomicznie i kulturowo na rzecz ich aktywnego włączenia społecznego, czy też rozwoju lokalnego. Gospodarka społeczna charakteryzuje się zatem wielowymiarowością i oddziaływaniem znacznie szerszym niż tylko na rynek pracy, czego potwierdzeniem jest stanowisko Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego wyrażone w pkt. 1.10 opinii dotyczącej EFS+ z dnia 17 października 2018 r. W ww. dokumencie Komitet wskazuje, że „działania w zakresie gospodarki społecznej powinny stać się odrębnym celem szczegółowym EFS+”.

Jednocześnie Komitet wskazuje na istotny problem *związany ze zjawiskiem ubóstwa wśród obywateli UE. Obecnie z tym problemem zmagają się w dalszym ciągu blisko 118 mln mieszkańców UE, co stanowi 23,7% całkowitej jej populacji.* Skutecznym narzędziem w walce z tym zjawiskiem może odegrać właśnie przedsiębiorczość społeczna, która posiada odpowiednie narzędzia i doświadczone instytucje w tym zakresie.

Konwent Marszałków Województw RP – Warmia i Mazury 2019

www.konwent.warmia.mazury.pl

Sięgając do kilkudziesięcioletnich tradycji rozwoju sektora ekonomii społecznej w krajach silniej rozwiniętych Unii Europejskiej, takich jak: Włochy, Francja, Hiszpania, należy pamiętać, że jest to proces długi i złożony, dlatego należy umożliwić państwom zainteresowanym kształtowanie polityki społecznej opartej o dotychczasowe rozwiązania w sferze rozwoju ekonomii społecznej.

Alternatywnym rozwiązaniem dla obszaru przedsiębiorczości społecznej jest, jej przypisanie do celu szczegółowego (vii) *Wspieranie aktywnego włączenia społecznego, w tym w celu promowania równości szans i aktywnego uczestnictwa, oraz zwiększanie szans na zatrudnienie*. Należy zauważyć, że takie działanie pozwoli na zachowanie obecnej sytuacji w obszarze ekonomii społecznej, a także pozwoli kontynuować już rozpoczęte procesy, strategie i kierunki interwencji publicznej w kraju. Niniejsze nasze starania wynikają z nabytych już kilkuletnich doświadczeń, jak również sytuacji społeczno-ekonomicznej, w przypadku Polski znacznie lepszej od tej, w której powstawały obecne założenia Europejskiego Funduszu Społecznego.